

Statenvoorstel 78/13 A

Voorgestelde behandeling

Statencommissie : Commissie voor Economische Zaken en
Bestuur, 17 januari 2014

PS-vergadering : 7 februari 2014

Onderwerp

Voortgangsrapportage Samen Investeren in BrabantStad, najaar 2013,
incl. verlenging subsidietermijn van vijf projecten

Datum

3 december 2013

Documentnummer

3508229

Aan Provinciale Staten van Noord-Brabant

Samenvatting

Het investeringsprogramma *Samen Investeren in BrabantStad* (SI) loopt eind 2013 af. Het merendeel van de projecten is inmiddels afgerond of wordt in 2013 afgerond. Een handvol projecten wordt niet op tijd afgerond. De steden hebben de provincie verzocht om de subsidietermijn van deze projecten te verlengen, zodat zij deze kunnen afronden zonder dat zij voor financiële knelpunten komen te staan. Aan PS wordt voorgesteld hiermee in te stemmen.

De overprogrammering, die begin 2013 nog € 9,1 mln bedroeg, is inmiddels nagenoeg volledig ingelopen. Er resteert nog een overprogrammering van € 0,4 mln.

Het voorstel

1. Kennis te nemen van de voortgang van het investeringsprogramma Samen Investeren in BrabantStad.
2. In te stemmen met het verlengen van de uitvoeringstermijn voor het project Restauratie Koningsoord Tilburg (T2002b) met 2,5 jaar tot 1 juli 2016.
3. In te stemmen met het verlengen van de uitvoeringstermijn voor de volgende restauratieprojecten met één jaar tot 1 januari 2015:
 - Restauratie Bastion Baselaar Den Bosch (D2001h);
 - Restauratie AaBe-fabriek Tilburg (T2002a);
 - Restauratie Koningshoeven Tilburg (T2002d).

4. In te stemmen met het verlengen van de uitvoeringstermijn voor het project Herontwikkeling spoorzone West Tilburg (T2009) met één jaar tot 1 januari 2015.
5. In te stemmen met het verlengen van de uitvoeringstermijn voor het project Centrumplan 2e fase Helmond (H2009) met 2,5 jaar tot 1 juli 2016.

Datum

3 december 2013

Documentnummer

3508229

Aanleiding

In 2007 hebben de vijf grote Brabantse steden het startsein gegeven voor een gezamenlijk investeringsprogramma, 'Samen Investeren in BrabantStad' (SI). Dit programma loopt eind 2013 af.

Bij de eerste voorgangsrapportage van 2013 hebben PS ingestemd met het voorstel tot verlenging van de subsidietermijn met 2,5 jaar van één project (Goorloopzone, Helmond). Daarbij hebben GS aan PS de toezegging gedaan dat zij in overleg treden met de steden over de afronding van SI. Als gevolg hiervan wordt bij deze tweede voortgangsrapportage 2013 aan PS opnieuw voorgesteld om de termijn van enkele SI-projecten te verlengen. Dit geldt o.a. voor enkele restauraties waarover eerder is gerapporteerd dat deze mogelijk niet op tijd gerealiseerd zouden zijn. Met dit voorstel wordt ook bijgedragen aan de wens van PS om een impuls te geven aan de economie en werkgelegenheid in Noord-Brabant.

Bevoegdheid

PS zijn kaderstellend en hebben in 2010 het '*Financieel Kader Samen Investeren in BrabantStad*' vastgesteld. PS kan hiervan alleen afwijken als:

- er een nadrukkelijke wens van Provinciale Staten ligt tot doorgang van een project, al dan niet verwoord in een motie of amendement;
- hiertoe expliciet door de Staten wordt besloten.

Een van de kaders betreft de eindtermijn, deze is bepaald op 31 december 2013. Verlenging van een subsidietermijn behoort derhalve tot de bevoegdheid van PS.

De verleningsbeschikkingen worden gewijzigd na besluitvorming door PS. De kaders van de Algemene subsidieverordening Provincie Noord-Brabant maken het mogelijk om de uitvoeringstermijn te verlengen.

Doel

Het meerjarenprogramma Samen Investeren in Brabantstad heeft als doel baanbrekende projecten versneld in uitvoering te brengen om een duurzame toekomst voor Brabant veilig te stellen. Hiervoor zijn investeringen van de steden en de provincie gebundeld in een veelheid aan projecten op economisch, ecologisch, sociaal en cultureel terrein gebundeld.

1) Voortgangsrapportage Samen Investeren in BrabantStad, najaar 2013

Datum

3 december 2013

Documentnummer

3508229

Er zijn inmiddels 113 projecten afgerond.

Onder de paraplu van Samen Investeren in BrabantStad zijn 176 projecten uitgevoerd. Voor 166 projecten zijn aan de steden subsidies verleend. De provincie heeft daarnaast zelf 10 projecten uitgevoerd. Voor 144 subsidies geldt het 'Financieel beheerskader Samen Investeren in BrabantStad'. Voor de overige subsidies zijn andere verantwoordingskaders leidend, denk aan OP Zuid, Netwerkprogramma BrabantStad Bereikbaar, Brabant Culturele Hoofdstad.

In het voorjaar waren 88 van de 144 subsidieprojecten afgerond. Er is in de afgelopen maanden maximaal gestuurd op realisatie en afronding in 2013. Veruit het merendeel zal dan ook eind dit jaar zijn afgerond. Er zijn voor zes projecten verzoeken ingediend om de subsidietermijn te verlengen.

Enkele projecten worden niet op tijd afgerond

Voor het project Goorloopzone (Helmond) hebben PS op 21 juni 2013 besloten om de subsidietermijn met 2,5 jaar te verlengen tot 1 juli 2016. Tijdens die PS-vergadering hebben GS toegezegd om met de steden in gesprek te gaan over eventuele andere knelpunten. In de eerste voortgangsrapportage van 2013 is al aan PS medegedeeld dat enkele restauratieprojecten mogelijk niet op tijd afgerond kunnen worden. Naar nu blijkt gaat het om een viertal restauratieprojecten. Daarnaast is er een tweetal andere projecten dat is vertraagd. Voor deze projecten wordt in dit dossier aan PS voorgesteld om de termijn te verlengen.

GS hebben enkele verzoeken afgewezen

Uit het gesprek met de steden en hun voortgangsrapportages zijn enkele andere verzoeken van de steden aan GS voorgelegd. GS hebben hierop afwijzend gereageerd. Het betreft ten eerste het verzoek van Helmond om verlenging met 2 jaar van het project Groene Peelvallei met als doel om onbenutte subsidie te blijven reserveren voor de realisatie van de structuurvisie Groene Peelvallei. GS hebben hier afwijzend op gereageerd vanwege het feit dat er nog geen concrete uitvoeringsplannen zijn uitgewerkt.

Verder hebben zowel Helmond als Eindhoven verzocht om onbenutte subsidie te mogen gebruiken om de provinciale bijdrage aan andere SI-projecten te verhogen. GS hebben hier afwijzend op gereageerd omdat daarmee een breed precedent wordt geschapen om onbenutte subsidie te mogen inzetten voor andere SI-projecten. Dit kan tot gevolg hebben dat de overprogrammering niet wordt ingelopen omdat middelen die binnen Samen Investeren vrijvallen dan niet voor het inlopen van de overprogrammering kunnen worden benut.

De provinciale investering bedraagt vooralsnog ca. €230 mln

Op totaal niveau omvat het provinciaal aandeel voor Samen Investeren per 1 oktober 2013 een volume van € 231,4 mln. Onze verwachting is dat, als gevolg van goedkoper uitvallende activiteiten, dit volume bij de eindafrekening in 2014 nog wat lager zal zijn.

Datum

3 december 2013

Documentnummer

3508229

In onderstaande tabel zijn de realisaties en ramingen per 1 oktober 2013 afgezet tegenover de oorspronkelijke ambities.

	Intentieverklaring 2007		Raming per 1 oktober 2013	
Partner	Aandeel [mln Euro]	Aandeel [%]	Aandeel [mln Euro]	Aandeel [%]
Provincie	350	25	231	24
B5 steden	600	43	378	40
Derden	450	32	341	36
Totaal	1.400	100	950	100

Per stad zullen de gerealiseerde projecten en investeringen (in mln euro) na afronding van Samen Investeren naar verwachting als volgt zijn:

Projecttrekker		Breda	Tilburg	Den Bosch	Eindhoven	Helmond	Provincie
Aantal SI-projecten		32	32	31	30	20	10
[mln €]	Provincie	26	70	31	36	53	17
	Stad	62	110	50	91	62	3
	Derden	17	53	71	115	52	32
	Totaal	105	233	152	242	167	52

Bij de afronding zal geen sprake meer zijn van overprogrammering

Bij de start van het programma hebben Provinciale Staten ingestemd met een overprogrammering van € 70 mln. Nadien is de ingecalculeerde overprogrammering met €18 mln verhoogd voor co-financiering van OP Zuid. Op basis van de voortgangsrapportages van de steden per 1 oktober 2013 bedraagt de overprogrammering nog € 0,4 mln¹. Onze verwachting is dat, als gevolg van goedkoper uitvallende activiteiten, dit volume bij de eindafrekening in 2014 nog wat lager zal zijn. In dat geval wordt de risicoreserve niet aangesproken voor de financiering van SI. De financiële dekking is voldoende om alle nog niet afgeronde subsidieprojecten te financieren.

¹ In totaal is momenteel €245,4 mln nodig (€231,4 voor Samen Investeren en €14 mln voor co-financiering OP Zuid) terwijl de huidige dekking €245 mln bedraagt.

Vorbereidingen voor brede communicatie over de resultaten zijn gestart

Het programmabureau BabantStad treft momenteel voorbereidingen voor de communicatie over de concrete resultaten van Samen Investeren. Doel is om te laten zien welke impuls BrabantStad met al deze projecten teweeg heeft gebracht. De communicatie zal zich richten op de oude en op de nieuwe raadsleden na de verkiezingen in 2014. Ook de statenleden, collegeleden, gedeputeerden, leden van de Tweede Kamerleden, Europarlementariërs en het bedrijfsleven behoren tot de doelgroep. De Brabantse burgers worden voornamelijk vanuit de steden zelf geïnformeerd aan de hand van de projecten die hen direct raken. Daarnaast zullen PS in 2014 door GS worden geïnformeerd over de afronding en evaluatie van de provinciale SI-subsidies.

Datum

3 december 2013

Documentnummer

3508229

2 en 3) Verlenging subsidietermijnen restauratieprojecten

Aanleiding

Restauraties Tilburg

Aan Tilburg is in 2010 voor een vijftal restauraties in totaal €4.631.951 subsidie verstrekt (35% van de totale begroting). Het gaat om grootschalige rijksmonumenten waaronder enkele religieuze complexen. De complexen zijn te beschouwen als stedelijke iconen met een sterke band naar het verleden van Tilburg. De provinciale subsidie is bedoeld om restauratie van deze monumenten mogelijk te maken nadat de rijksfinanciering hiervoor was weggefallen. Tilburg verzoekt nu om verlenging van de subsidietermijn voor drie van deze restauratieprojecten. Voor twee daarvan is verlenging met een jaar voldoende om de lopende werkzaamheden af te ronden. Voor de restauratie van Abdij Koningsoord is meer tijd nodig.

Restauratie Abdij Koningsoord Tilburg (T2002b)

De subsidie (€1,5 mln) is verleend voor de restauratie van het exterieur van een deel van de kloostergebouwen op het complex (Raadhuisstraat 26 te Berkel-Enschot). Voor de vitaliteit van de dorpskern Berkel-Enschot is Koningsoord een belangrijke ontwikkeling. Het project is echter stil komen te liggen i.v.m. weggefallen investeerders (overmacht). De onderhandelingen met een nieuwe partij (Tilburgse woningcorporatie) lopen momenteel. Eind van het jaar is er meer duidelijk over de doorstart en komt er een nieuwe businesscase met de nieuwe partij voor het vervolg van de restauratie. Erfgoedsubsidie is daarbij cruciaal voor de haalbaarheid van het project. De nieuwe businesscase vergt verder aanvullende financiering van Tilburg.

Restauratie AaBe-fabriek Tilburg (T2002a)

De subsidie (€0,76 mln) is verleend voor de restauratie van het exterieur van de monumentale fabriekshallen aan de noordzijde van het complex (Hoevensweg 57 te Tilburg). De oplevering wordt verwacht per 1 mei 2014.

Datum

3 december 2013

Documentnummer

3508229

Restauratie Abdij Koningshoeven Tilburg (T2002d)

De subsidie (€1,5 mln) is verleend voor de restauratie van het exterieur van een deel van de kloostergebouwen op het complex (Eindhovenseweg 3 te Berkel-Enschoot). De oplevering wordt verwacht per 1 april 2014.

Restauratie Bastion Baselaar Den Bosch (D2001h)

In 2009 heeft de provincie subsidie aan Den Bosch verleend voor een zestal restauratieprojecten. Alleen de restauratie van Bastion Baselaar is vertraagd. Dit is het gevolg van de vertraagde start van de realisatie van de parkeergarage en een noodzakelijke wijziging in de werkvolgorde. Het project van de garage met daarop een vestinggracht maakt het mogelijk om grote delen van de Bossche binnenstad autovrij te maken. De bouw van de parkeergarage aan de Stadswalzone is momenteel in volle gang inclusief de restauratie van de aanliggende vestingwerken. De restauratie van de Stadswalzone en Bastion Baselaar heeft nationale en zelfs Europese aandacht. De oplevering wordt verwacht per 1 januari 2015.

Argumenten

2.1 Vertraging is het gevolg van externe factoren

Als gevolg van de crisis zijn investeerders minder bereid om risico's te nemen. Het is daardoor voor derden moeilijker geworden om de financiering rond te krijgen. Dat heeft bij Koningsoord geleid tot het tijdelijk stopzetten van de restauratie. Inmiddels is een nieuwe investeerder gevonden en gaat de gemeente Tilburg ook financieel bijdragen.

2.2 De bijdragen van de provincie en de gemeente zijn noodzakelijk om investeerders over de streep te trekken.

Om nieuwe investeerders te interesseren is de provinciale subsidie van doorslaggevend belang. De resterende provinciale subsidie wordt alsnog besteed conform onze subsidiebeschikking.

2.3 Het afronden van dit restauratieproject draagt bij aan het stimuleren van de werkgelegenheid.

Nieuwe investeringen in Abdij Koningsoord leidt tot economische activiteiten om de restauratie af te ronden.

2.4 Verlenging van de termijn met 2,5 jaar is voldoende om de restauraties af te ronden.

Op 21 juni 2013 hebben PS voor het project Goorloopzone (Helmond) besloten tot verlenging van de subsidietermijn met 2,5 jaar. Voor de restauratie van Koningsoord wordt voor dezelfde termijn gekozen, zodat de nieuwe investeerder voldoende tijd heeft om de restauratie goed voor te bereiden en uit te voeren.

Datum

3 december 2013

Documentnummer

3508229

3) Verlenging subsidietermijn voor drie restauratieprojecten tot 1 januari 2015

Het betreft:

- Restauratie Bastion Baselaar Den Bosch (D2001h);
- Restauratie AaBe-fabriek Tilburg (T2002a);
- Restauratie Koningshoeven Tilburg (T2002d);

Argumenten

3.1 Door verlenging van de termijn komen de gemeenten niet voor extra kosten te staan

Het gaat bij deze drie restauratieprojecten om de laatste afrondende werkzaamheden. Verschillende oorzaken hebben ertoe geleid dat deze niet op tijd konden worden afgerond. Zo is bijvoorbeeld de restauratie van de stadsentree, als onderdeel van de restauratie van de vestingmuur (incl. Bastion Baselaar), vertraagd vanwege de realisatie van een parkeergarage met daarop een vestinggracht.

3.2 Verlenging met 1 jaar is voldoende om de projecten af te ronden.

4) Verlenging subsidietermijn voor project Herontwikkeling spoorzone West Tilburg tot 1 januari 2015

Aanleiding

In 2010 is subsidie van € 15 miljoen aan Tilburg verleend voor dit project. Hiervan wordt slechts €10 mln benut. De toegekende subsidie is bedoeld voor grondverwerving, sanering en sloop van de verworven terreinen en voor de ontsluiting van het gebied. Er is inmiddels veel werk verzet. Diverse terreinen zijn aangekocht en gesloopt. De bijbehorende bodemsaneringen zijn voor het einde van 2013 gereed. Tilburg werkt nog aan de aankoop van een voormalige oliehandel. Doordat niet eerder overeenstemming kon worden bereikt met de eigenaren van deze voormalige oliehandel zal de bodemsanering hier niet voor 31-12-2013 zijn afgerond.

T.a.v. de ontsluiting van het gebied geldt dat de herinrichting van de St. Ceciliastraat in uitvoering is en tijdig wordt afgerond. De reconstructie van de Hart van Brabantlaan is echter niet op tijd gerealiseerd. In verband met de samenhang van andere wegwerkzaamheden in de

Spoorzone en de bereikbaarheid van het station en de binnenstad, kon dit werk niet eerder in uitvoering komen. Al met al lopen de werkzaamheden door tot de zomer van 2014.

Datum

3 december 2013

Documentnummer

3508229

Argumenten

4.1 Door verlenging van de termijn komt Tilburg niet voor extra kosten te staan

Het gaat ook bij dit project om de laatste afrondende werkzaamheden. Verschillende oorzaken hebben ertoe geleid dat deze niet op tijd konden worden afgerond. Door de termijn te verlengen blijven we betrokken bij de afronding.

4.2 Verlenging met 1 jaar is voldoende om de projecten af te ronden.

Kanttekeningen

4.1 Subsidie wordt uitgekeerd terwijl oorspronkelijke termijn is verstreken.

Dit strookt niet met de afspraken bij de start van het programma. De herontwikkeling van culturele erfgoedcomplexen is echter nog steeds een speerpunt van de provincie. En ook de herontwikkeling van de spoorzone West te Tilburg past nog steeds bij de provinciale ambities. Door de subsidie zeker te stellen wordt de afronding niet belemmerd door de provincie.

5) Verlenging subsidietermijn voor project Centrumplan 2^e fase Helmond tot 1 juli 2016

Aanleiding

De subsidie (max. €10,75 mln) is verleend voor de verwerving van percelen en opstallen die nodig zijn voor de realisering van het Centrumplan van de gemeente Helmond. Het Centrumplan is onderdeel van de ontwikkeling van de Helmondse Kanaalzone. Het betreft de uitbreiding van het (historische) kernwinkelgebied ten behoeve van een gemengd programma van centrumfuncties. De versterking van het centrum van Helmond is nodig omdat de omvang, diversiteit en kwaliteit van het stadscentrum niet is meegegroeid met de snelle groei van het aantal inwoners en de woningvoorraad in de afgelopen decennia. Omdat deze opgave de financiële spankracht van de gemeente te boven gaat, draagt de provincie financieel bij.

Door de aanhoudende crisis is de realisatie van verwervingen t.b.v. het Centrumplan vertraagd. Met de verwervingen die tot nu zijn gerealiseerd is een subsidiebedrag van €6,85 mln gemoeid.

Argumenten

5.1 Voortzetting van dit project is van belang vanwege haar bijdrage aan onze ambitie om Brabant te laten uitgroeien tot een economische topregio waar het prettig werken en wonen is.

Het realiseren van de noodzakelijke verwervingen is een cruciale voorwaarde om het Centrumplan van een van onze steden te kunnen uitvoeren. De provinciale bijdrage maakt het mogelijk om onrendabele (grond)exploitatie om te zetten in een levensvatbare exploitatie.

Datum

3 december 2013

Documentnummer

3508229

5.2 Het verlengen van de termijn kan bijdragen aan het stimuleren van economische activiteit

De provinciale bijdrage is van belang om investeerders te vinden voor de realisatie van het Centrumplan.

5.3 Verlenging met 2,5 jaar sluit aan bij andere verlengde projecten

De onzekere economische vooruitzichten maken het niet mogelijk om een concrete termijn aan te geven waarbinnen het project 'Centrumplan 2e fase' alsnog gerealiseerd kan worden. Daarom wordt in dit voorstel aangesloten bij de termijn die eerder is afgesproken voor het project Duurzame herstructureringswijk Helmond-West (Goorloopzone) zijnde 2,5 jaar. Verschillende prognoses (o.a. CPB) duiden op voorzichtig economisch herstel, waardoor er goede hoop is dat in deze periode alsnog verwervingen plaatsvinden.

Kantttekeningen

5.1 Verlenging biedt geen zekerheid dat verwervingen alsnog binnen de termijn zijn gerealiseerd

Vanwege de huidige onzekere economische situatie kan niet worden gegarandeerd dat de verwervingen alsnog zullen slagen.

Financiën

De middelen voor de projecten waarvoor verlenging wordt voorgesteld, zijn al beschikbaar gesteld bij de vaststelling 2e tranche Samen Investeren. Op basis van de voortgangsrapportages van de steden blijkt dat de overprogrammering is teruggebracht van €9,1 mln naar €0,4 mln.

Europese en internationale zaken

N.v.t.

Begin 2014 zult u vanuit het programmabureau BrabantStad worden geïnformeerd over de resultaten van Samen Investeren in BrabantStad. GS zullen u later in 2014 informeren over de afronding van de provinciale subsidies met behulp van een eindrapportage.

3 december 2013

3508229

prof. dr. W.B.H.J. van de Donk drs. W.G.H.M. Rutten

10/10